

Табела 5.2. Спецификација предмета
 Спецификацију треба дати за сваки предмет из студијског програма.

Студијски програм : Геодезија-Геоматика			
Назив предмета: РАЧУН ИЗРАВНАЊА			
Наставник/наставници: др Марија Савановић, дипл. геод. инж.			
Статус предмета: Обавезан			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Нема услова			
Циљ предмета Кроз систематски рад са студентима, путем теоријске и практичне наставе, упознати студенте са основним појмовима теорије изравнања и оспособити их за примену математичких модела и метода оцена непознатих параметара и анализе квалитета добијених оцена у моделима геодетских мерења. У оквиру овог предмета изучавају се и конкретни поступци за добијање оцена присуства грубих грешака у моделима изравнања геодетских мерења. Такође се стичу основна потребна знања везана за примену методе најмањих квадрата при решавању проблема трансформација координата геодетских тачака.			
Исход предмета Сва предавања и вежбања су посвећена решавању конкретних задатака применом методе најмањих квадрата и анализи и презентовању добијених резултата који представљају параметре квалитета 1Д и 2Д геодетских мрежа. Обрада и презентовање резултата се изводи управо на начин који се примењује у свакодневној реалној ситуацији у пракси. Поред тога у оквиру овог предмета студенти стичу основна знања и оспособљавају се за тестирања резултата мерења у циљу утврђивања постојања грубих грешака у моделима изравнања геодетских мерења као и решавању конкретних задатака у области трансформације координата тачака геодетске мреже применом методе најмањих квадрата.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Принципи најмањих квадрата; Резултати оцењивања; Распореди МНК оцена; Функције непознатих параметара; Интервалско оцењивање; Тестови грубих грешака – тест адекватности модела, data snooping, тау тест; Условно изравнање – линеарни и стохастички модел, дозвољене вредности слободних чланова, методе оцено; Посредно изравнање са условима - линеарни и стохастички модел, методе оцено, тестирање хипотеза и тест на грубе грешке; Условно изравнање са непознатим параметрима - линеарни и стохастички модел, методе оцено; Парови мерења различите тачности; Критеријуми квалитета геодетских мрежа; Примена методе најмањих квадрата при решавању проблема трансформација координата; Оцена непознатих параметара у моделима ГНСС мерења. <i>Практична настава</i> ▪ Самостална израда задатака на часовима вежби.			
Литература 1. Божић, Б.: Рачун изравнања – основни курс, Грађевински факултет, Београд, 2012. 2. Пејић, М., Божић, Б.: Рачун изравнања основни курс – практикум вежби. 3. Перовић, Г.: Метод најмањих квадрата, Београд, 2005.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 2	
Методје извођења наставе Предавања: Теме се обрађују према редоследу наведеном у садржају предмета. Вежбе: Рачунске вежбе, израда задатака из области обрађене на предавањима.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	15	писмени испит	50
практична настава		усмени испит	
колоквијум-и	35	.....	
семинар-и			
Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испит, презентација пројекта, семинари итд.....			
*максимална дужна 2 странице А4 формата			